Gospodarska zbornica Slovenije

ZBS | Združenje bank Slovenije

ZBIRANJE ESG PODATKOV PREK SISTEMA SISBIZ

Ljubljana, 8. september 2026

Dr. Simon Guštin, NLB
Mag. Kristijan Hvala, ZBS

2. Uvod v kontekst

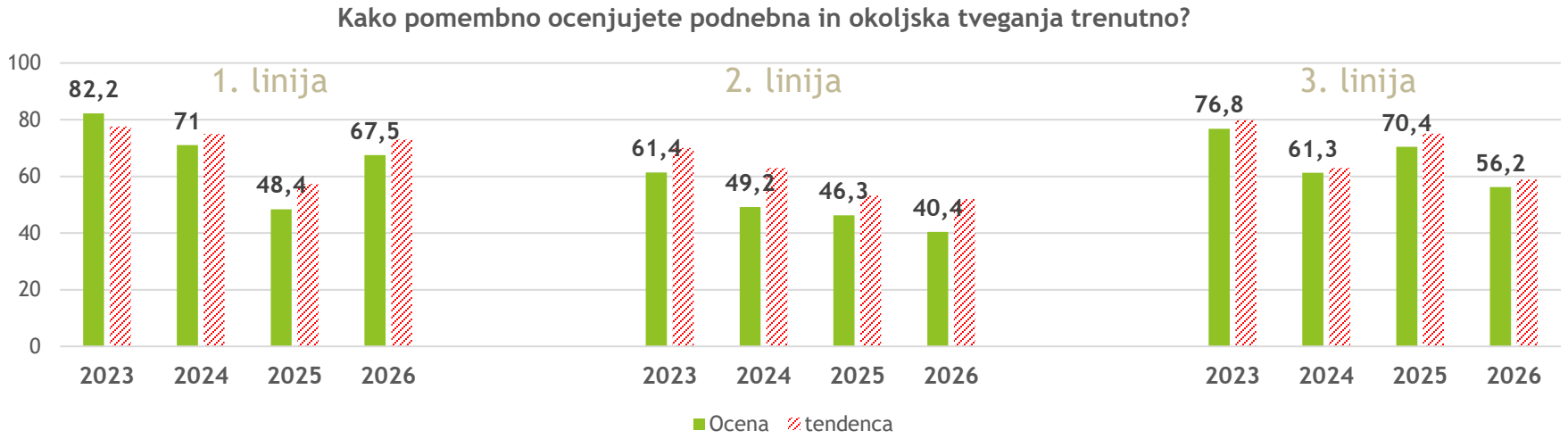


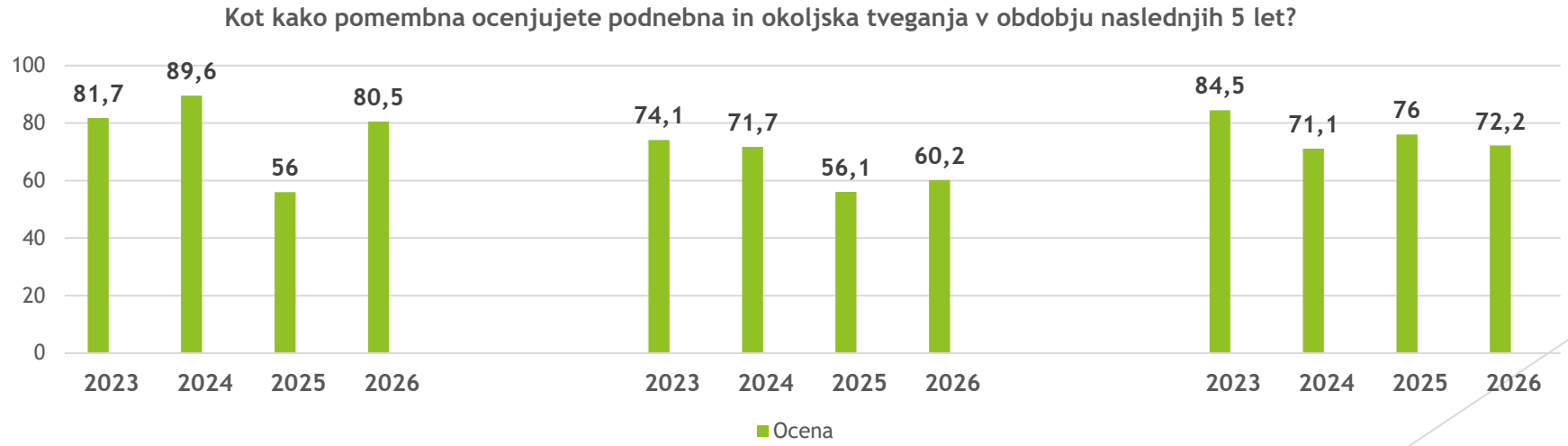
- Priprava smernic trajnostnega financiranja (jun. 2021)
- Oblikovanje posebne delovne skupine za pripravo referenčnega „ESG vprašalnika“ (feb. 2022)
- Objava prve verzije referenčnega ESG vprašalnika (maj 2022)
- Ustanovitev Odbora za trajnostno financiranje (dec. 2022)
- Objava novih verzij ESG vprašalnika (dec. 2023, mar. 2024, avg. 2025)
- Pisna pobuda Banke Slovenije za vzpostavitev rešitve z nadgradnjo sistema SISIBIZ (jul. 2024)

2. Uvod v kontekst

- Cilj članic: priprava tehnično naprednejšega orodja za zbiranje ESG podatkov
  - podjetja, ki se financirajo pri bankah, na poziv slednjih prek varnega kanala pošljejo svoje ESG podatke z izpolnitvijo predhodno usklajenih vprašalnikov
  - proces je digitaliziran in posledično bolj enostaven ter prijazen za uporabo (tako za podjetja, kot za banke)
  - odpade potreba po večkratnih vnosih podatkov s strani podjetij, ki se financirajo pri več bankah (princip „enkratno poročanje → večkratna uporaba“)
  - orodje zagotavlja dodatne kontrole kvalitete vnesenih podatkov, „prepis“ že vnesenih podatkov za preteklo leto, opominjevalne postopke ipd.
- Vodilo: enoten vprašalnik bančnega sektorja!

2. Uvod v kontekst





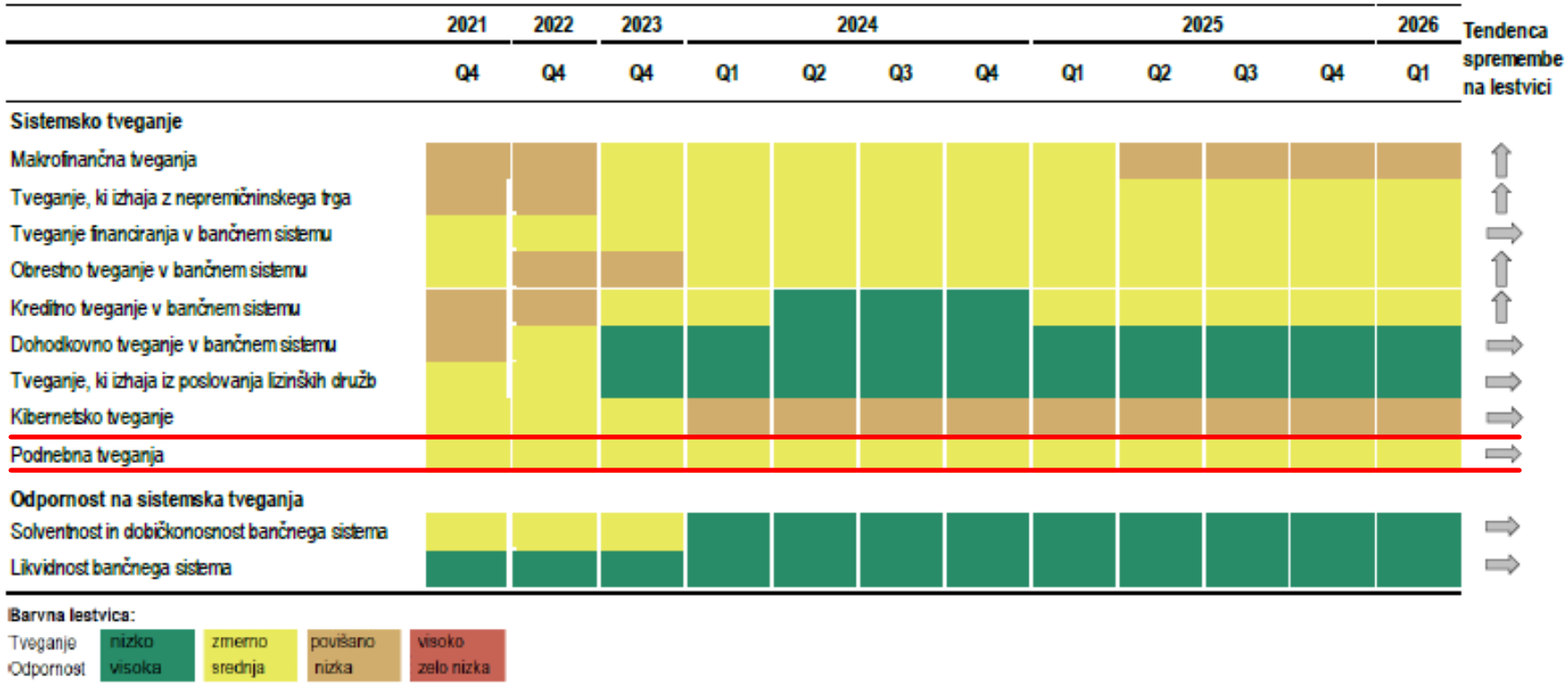
Vir: Anketa Risk Barometer ZBS, avgust 2023-26

Gospodarska zbornica Slovenije

ZBS | Združenje bank Slovenije

2. Uvod v kontekst

Prikaz ocene Banke Slovenije o tveganjih in odpornosti za slovenski finančni sistem



Vir: Banka Slovenije, Poročilo o finančni stabilnosti, maj 2026

2. Uvod v kontekst

- Bančni sektor ima ključno vlogo pri financiranju in usmerjanju trajnostnega prehoda
- **ESG (okoljski, družbeni in upravljavski) dejavniki** - vpliv na kreditne odločitve bank in hranilnic
- **Trend razumevanja ESG dejavnikov se krepi** - podnebne in okoljske spremembe, regulatorni okvir, nadzorniška pričakovanja
- **Podatki temelj za odločitve** - od presoje posameznih poslov do regulatornih razkritij sloni na zbiranju in analizi podatkov

Gospodarska zbornica Slovenije

ZBS | Združenje bank Slovenije

2. Uvod v kontekst – Kaj se spreminja

- **Enoten ESG vprašalnik** bank in hranilnic (v nadaljevanju: bank) v Sloveniji
- **Zbiranje podatkov prek portala SISBIZ** - deluje v okviru centralnega kreditnega registra, upravlja Banka Slovenije
- Potrebno urediti **dostop do portala Moj SISBIZ** (registracija s kvalificiranim digitalnim potrdilom)
- Praviloma **letno posredovanje** podatkov (za preteklo leto)
- **Deljenje podatkov** - podjetje je lastnik podatkov, zbrani podatki bodo na voljo vsem bankam in hranilnicam, s katerimi podjetje sodeluje ali želi sodelovati
- **Vsebina vprašalnika** - enoten ESG vprašalnik prek portala SISBIZ je v osnovi zelo podoben ESG vprašalniku ZBS
- **Poziv banke/hranilnice** – vprašalnik se izpolnjuje samo v primeru prejetega poziva, vnos podatkov v okviru ESG modula brezplačen

Gospodarska zbornica Slovenije

ZBS | Združenje bank Slovenije

3. Regulativno ozadje in namen ESG vprašalnikov

- ESG vprašalnik je usklajen s potrebami bank, bančno regulativo in zahtevami regulatorjev in služi
  - **Upravljanju kreditnega in drugih tveganj** (presojo vpliva ESG dejavnikov na kreditno sposobnost oz. tveganje neplačila podjetja) Podnebna in okoljska tveganja so tudi vir klasičnih finančnih tveganj – vpliv na boniteto podjetja)
  - **Prilagajanju pogojev financiranja** - Upoštevanje dejavnikov ESG pri določanju cene posojil in drugih pogojev financiranja (cena, ročnost kredita, moratorij, zavarovanja, druge finančne zaveze)
  - **Pripravi poročanj in razkritji bank** - banke smo „dvojno" podvržene regulatornim zahtevam: najprej splošnemu okviru, ki velja za podjetja (npr. CSRD), nato pa še specifični bančni zakonodaji in nadzorniškim pričakovanjem

Gospodarska zbornica Slovenije

ZBS | Združenje bank Slovenije

3. Regulativno ozadje in namen ESG vprašalnikov

- Uredba o kapitalskih zahtevah (CRR), Direktiva o kapitalskih zahtevah (CRD)
- Smernice za upravljanje okoljskih, socialnih in upravljavskih (ESG) tveganj
- Vodnik ECB o podnebnih in okoljskih tveganjih
- Smernice organa EBA o odobravanju in spremljanju kreditov
- Direktiva glede poročanja podjetij o trajnostnosti (CSRD)
- Uredba o EU taksonomiji
- Zakon o bančništvu (ZBan-4)
- Zakon o centralnem kreditnem registru (ZCKR-1)

3. Regulativno ozadje in namen ESG vprašalnikov

- **EBA:** Banke morajo oceniti izpostavljenost kreditojemalca ESG dejavnikom, zlasti okoljskim dejavnikom in vplivu podnebnih sprememb, ter ustreznost varovalnih strategij, ki jih je določil kreditojemalec.
- Pri kreditih ali kreditojemalcih, povezanih z večjim ESG tveganjem, je potrebna intenzivnejša analiza dejanskega poslovnega modela kreditojemalca, vključno s pregledom sedanjih in predvidenih emisij toplogrednih plinov, tržnega okolja, nadzorniških ESG zahtev za zadevne družbe ter verjetnih učinkov zakonskega urejanja na področju ESG dejavnikov na finančni položaj kreditojemalca.

3. Regulativno ozadje in namen ESG vprašalnikov

- **ECB:** pričakuje, da institucije izvajajo popoln podnebni in okoljski skrbni pregled, in sicer tako ob vzpostavitvi razmerja s stranko kot tudi ves čas njegovega trajanja.
  - Pričakuje se, da se podnebna in okoljska tveganja upoštevajo v vseh relevantnih fazah postopka odobritve posojila in pri obdelavi posojil.
  - Pričakuje se, da institucije v ceni posojila upoštevajo različne stroške, povezane s podnebnimi in okoljskimi tveganji.

2. Regulativno ozadje in namen ESG vprašalnikov

- **CRR II:** Banke in investicijska podjetja morajo razkriti informacije o svoji izpostavljenosti do ESG tveganj, kar vključuje podnebna tveganja in druge pomembne trajnostne dejavnike (Kvantitativne informacije o izpostavljenosti ESG tveganjem, vključno s podnebnimi tveganji).

- **Uredba o EU taksonomiji:** Finančni udeleženci morajo razkriti, kako in v kakšnem obsegu so njihove dejavnosti usklajene s trajnostnimi dejavnostmi, opredeljenimi v taksonomiji.

2. Regulativno ozadje in namen ESG vprašalnikov

- **CSRD:** Podjetja (vključno z bankami) morajo poročati o širokem spektru trajnostnih dejavnikov, vključno z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi (ESG) vidiki. CSRD zahteva, da podjetja poročajo v skladu z EU taksonomijo, kar pomeni, da morajo vključiti informacije o tem, kako in v kakšnem obsegu so njihove dejavnosti trajnostne glede na taksonomijo

- **CRD V**: Zahteva od pristojnih organov, da redno pregledajo strategije, politike, postopke in mehanizme institucij, s posebnim poudarkom na sposobnosti institucij za ocenjevanje tveganj, vključno z okoljsko, socialno in upravljavsko razsežnostjo. Pristojni organi imajo pooblastila zahtevati od institucij, da obvladujejo vsa tveganja, vključno s tistimi, ki izhajajo iz ESG.

3. Pregled vsebine ESG vprašalnika

- Ob negativnem odgovoru se ne odpirajo nadaljnja vprašanja na to temo (število vprašanj prilagojeno aktivnostim podjetja)
- Večina vprašanj tipa da/ne oz. izbira vrednosti iz spustnega seznama, pri nekaterih tudi možnost ni podatka
- Ključni podatki o količinah (emisije GHG, poraba vode, energije, nastanek odpadkov…)
- Vprašalnik Tip 1 (krajši vprašalnik), Tip 2 (celoten vprašalnik)
- Fokus podnebne spremembe in okoljski del, potem družbeni in upravljalski
- Za oddajo potrebno izpolniti odgovore na vsa vprašanja (pri nekaterih tudi možnost odgovora „ni podatka“)

- Vsebina
  - Vsebina vprašalnika ostaja skoraj enaka Excel verziji ZBS ESG vprašalnika
  - Podjetja, ki so že izpolnjevala predhodno Excel verzijo ZBS ESG vprašalnika, imajo precej odgovorov že pripravljenih
  - Vprašalnik je bil nadgrajen in optimiziran, da pokrije nove zahteve regulatorjev in razvoja ESG področja v zadnjih letih

3. Pregled vsebine ESG vprašalnika

- **Področja** Splošno, Okolje, Družba, Upravljanje - enako kot v Excel verziji
- **Panožno specifična vprašanja** (samo za določene panoge, načeloma bolj ogljično intenzivne ali z večjimi vplivi na okolje ali družbo)
- **Načrt prehoda** (za podjetja, ki so pripravila načrt prehoda)

- **Vsaka banka odgovore ovrednoti/ upošteva glede na lastne metodologije in pravila upravljanja ESG tveganj**

- Vsebina
  - Vsebina vprašalnika ostaja skoraj enaka Excel verziji ZBS ESG vprašalnika
  - Podjetja, ki so že izpolnjevala predhodno Excel verzijo ZBS ESG vprašalnika, imajo precej odgovorov že pripravljenih
  - Vprašalnik je bil nadgrajen in optimiziran, da pokrije nove zahteve regulatorjev in razvoja ESG področja v zadnjih letih

Gospodarska zbornica Slovenije

ZBS | Združenje bank Slovenije

3. Pregled vsebine ESG vprašalnika



- **Splošna vprašanja** (osnovni podatki o podjetju, zunanja ESG ocena, ESG strategija in politike, skladnost z ESG zakonodajo, poročanje zavezanci EU taksonomija)
- **Okolje - Environment** (podnebne spremembe in TGP emisije, energetska učinkovitost, raba vode, preprečevanje onesnaževanja, krožno gospodarstvo/ravnanje z odpadki, biodiverziteta, fizična podnebna tveganja) + panožno specifična vprašanja in Načrt prehoda
- **Družba - Social** (politike in skladnost z zakonodajo, vpliv na skupnost/družbo, odnosi z zaposlenimi in človekove pravice, odnosi s kupci in dobavitelji)
- **Upravljanje - Governance** (etični vidiki upravljanja, strategija in obvladovanje tveganj, raznolikost poslovodstva in nadzornega sveta)

3. Pregled vsebine ESG vprašalnika

- Vprašanja samo v primeru, da podjetje odgovori, da ima načrt prehoda pripravljen
- Emisije na izhodišču (GHG emisije S1, S2, S3)
- Srednjeročni cilj
- Dolgoročni cilj
- Ukrepi in načrti

VI. Vprašanja glede načrta prehoda podjetja

ESG0234 (K)

Ali je vaše podjetje oblikovalo načrt, kako zmanjšati svoj ogljični odtis oziroma ima sprejet Načrt prehoda v brezogljično poslovanje do leta 2050 ali prej? [če DA, naj podjetje dokument priloži]

Pojasnilo: Načrt prehoda v brezogljično poslovanje je strateški dokument, ki določa korake, ukrepe in časovni okvir, s katerimi organizacija načrtuje zmanjšanje svojih emisij TGP na ničelno raven (neto nič) oziroma dosego podnebne nevtralnosti do leta 2050, lahko pa tudi prej. Vključuje analizo trenutnega ogljičnega odtisa, cilje zmanjšanja emisij, načrtovane tehnologije, spremembe v poslovnih modelih ter sistem spremljanja in poročanja o napredku.
Tip odgovora: izbira vrednosti

NP001 (K)

Do kdaj namerava podjetje doseči neto ničelne emisije?

Pojasnilo: /
Tip odgovora: vnos letnice

NP002 (K)

Ali si podjetje postavlja posebne cilje za zmanjšanje CO_2e?

Pojasnilo: /
Tip odgovora: izbira vrednosti

Gospodarska zbornica Slovenije

ZBS | Združenje bank Slovenije

Seznam uporabljenih kratic:

- **CSRD** – Corporate Sustainability Reporting Directive (Directive 2022/2464/EU)
- **CRD** – Direktiva o kapitalskih zahtevah (Directive 2013/36/EU)
- **CRR** – Uredba o kapitalskih zahtevah (Regulation (EU) 2019/876)
- **EBA** – Evropski bančni organ (European Banking Authority)
- **ECB** – Evropska centralna banka (European Central Bank)
- **ESRS** – Evropski standardi trajnostnega poročanja (European Sustainability Reporting Standards
- **ZBS** – Združenje bank Slovenije